

Beküldte mosz - 2020, május 13 - 12:12

„Nem szabad azt gondolni, hogy visszatérhetünk ugyanoda, ahol decemberben voltunk.” Négyszázezer kilométer, tizenötezer koronavírusos beteg – a 72. születésnapját ünneplő Országos Mentőszolgálatnál megszokták, hogy oda kell tenni magukat, de ilyenrel még ők sem találkoztak. Csató Gáborral, a szervezet főigazgatójával arról beszélgettünk, hogyan bírja az állomány, milyen technológiai újítások segítik a munkájukat, és hogyan lehet megnyugtatni egy szorongó koronavírusos beteget talpig védőfelszerelésben. Interjúnk!

Gondolta volna, amikor tavaly év végén beadta a pályázatát a mentőszolgálat főigazgatói posztjának következő öt éves időszakára, hogy pár hónappal később kőkeményen be kell vetnie magát és bajtársait a koronavírus-járvány megfékezésébe?

Arra azért nem számítottam, hogy olyan dologgal fogunk szembesülni, amire az Országos Mentőszolgálat 72 éves története során sem volt még példa. Immár 133 éves a magyar mentés, ez az időszak felölelte a két világháborút és az '56-os forradalmat, de olyan jellegű pandémia, mint most, nem volt. Komoly kihívás ez mindannyiunknak.

Mennyi koronavírusos beteggel találkoztak a mentők az elmúlt hónapokban? Ki tudna emelni egy meghatározó történetet?

Mintegy tizenötezer covid-19-fertőzéssel kapcsolatos betegellátást, szállítást végeztünk az elmúlt három hónapban, a négyszázezer kilométert is eléri az az út, amit koronavírusos esetek miatt tettünk meg. Ezek elég masszív számok. Szerencsére nagyon jó kapcsolatot ápolok az olasz kollégákkal, akikkel évekkal ezelőtt együtt dolgoztam Emilia-Romagna régióban. Ott már javában tetőzött a járvány, itthon meg éppen hogy csak regisztráltuk az első megbetegedést, amikor beszéltem az intenzíven dolgozó barátaimmal. Nagyon megindító és

megrázó volt a maszk miatt felmárt orrnyereggel, könnyes szemmel látni őket.

Akkor még nem tudtuk, mi vár ránk. Olasz kollégáim megosztották velem a legnehezebb hetek tapasztalatait: az ő javaslatukra szerveztük meg a mentőszolgálat úgynevezett mentesítő zónáit. Ezek az ideiglenes állomásokon végzik az autók fertőtlenítését, itt pótolják az egyszer használatos védőruhákat a kollégáink, mielőtt a normál mentőállomásra visszatérnének. Ezek az állomások azért vannak, hogy elkerüljük vagy legalábbis minimalizáljuk a továbbfertőződés veszélyét. Meggyőződésem, hogy ennek köszönhető, hogy humán erőforrásunk jól használható, nem leterhelt, bajtársaink pedig nem betegedtek meg.

Milyen lelkiállapotban vannak a fertőzöttek? Hogyan tudják megnyugtatni őket?

A pozitív teszteredménnyel szembesülve nem tudják, mire számítsanak: hogy ők is enyhe tünetekkel, esetleg azok nélkül veszleik át a vírust, vagy ne adj Isten állapotuk súlyosbodni fog, és lélegeztetőgépre kerülnek. Ezért bennük van a rettegés és a félelem.

Munkánkból kifolyólag nem idegen számunkra – akár baleset vagy rosszullét helyszínére megyünk – hogy segítő kezet nyújtsunk annak, aki fél. A mostani helyzetet nehezíti, hogy a maszkok, a szemüvegek és az overálok mögött nem mindig látják a betegek a bajtársunk megnyugtató tekintetét, mosolyát, arckifejezését. Nehezebb most a szorongást áttörni, hiszen a teljes védőfelszerelés takarásában a nonverbális mechanizmusok sokkal nehezebben működnek.

Egyetért a korlátozás enyhítésével? Nem tart attól, hogy két hónap otthonülés után üt be a krach és tapasztaljuk meg, amiről olasz barátai meséltek?

Ha nincs fegyelmeztség a társadalomban és a lakosság nem követi a központi utasításokat, akkor bármikor bekövetkezhet az említett állapot. Ezért nem szabad azt gondolni, hogy visszatérhetünk ugyanoda, ahol decemberben voltunk. Az elmúlt három hónapot nézve az látszik, hogy a lakosság megértette az üzeneteket, mindenki kellő belátással van a saját egészségére, életére. Hiszek abban, hogy van annyira tudatos a társadalmunk, hogy továbbra is helyén tudja kezelni a járványt, és a folyamatos húzd meg-ereszd meg taktikával ki fogjuk tudni húzni azt az időszakot, amíg nincs gyógykezelés vagy vakcina. Addig nem lélegezhetünk fel.

A hirtelen jött extra terhelés, a munkaszervezés, vagy a helyzet ismeretlensége jelentette a legnagyobb kihívást?

Át kellett állítanunk az egész gondolkodásunkat. A kijárási korlátozások bevezetésének hála jelentősen csökkent a napi feladatszámunk. A felszabaduló kapacitásainkat át tudtuk helyezni a koronavírussal kapcsolatos feladatokra. Leterheltség szempontjából tehát nem volt változás, abban viszont igen, hogy jelentősen megváltoztak a munkakörülmények, amiben dolgoznunk kellett. Mindig is előfordult a munkánk során, hogy fertőző beteget kellett szállítanunk, vagy FFP-maszkot kellett viselnünk, sőt, nagyritkán teljes védőfelszerelést is. Az viszont, hogy minden egyes betegnél – akár egy traumaellátás vagy egy szívinfarktus során – felmerüljön bennünk a koronavírus-gyanú, az eddig ismeretlen volt. Ahhoz, hogy megfelelően tudjuk megvédeni magunkat, szűkebb és tágabb környezetünket, szükség volt a gondolkodásunk megváltoztatására.

Milyen plusz feladatokat ró Önökre még a járvány?

Országos szervezatként az első pillanattól részt vettünk a küzdelemben. Január végétől tagja vagyok az Operatív Törzsnek, minden áldott hajnalban egyeztettünk arról, hogy mikor és milyen lépéseket kell megtennünk azért, hogy a betegek és a saját állományunk is biztonságban legyenek. Mivel országos kiterjedtségű logisztikai háttérrel rendelkezünk, az első perctől kezdve a tesztelésekben is segítenünk, valamint a határ menti egészségügyi szűréseket is mi végeztük.

Bajtársaim több ezer szűrést végeznek el minden nap, hónapok óta.

A mentők osztották ki a maszkot és a védőfelszereléseket a házi orvosoknak. Sőt, technológiában is számos egészségügyi intézmény előtt járunk azzal a napi szinten használt üzleti intelligencia algoritmusunkkal, amit hozzáférhetővé tettünk az Operatív Törzs számára is.

Mit jelent ez pontosan?

Percre pontosan látjuk a saját rendszerünkben, laptopunkon, tabletünkön, hogy az ország adott mentőállomásán, megyéjében vagy régiójában hány koronavírussal kapcsolatos feladatot láttunk el, hány védőfelszerelést, vagy eszközt használtunk el ehhez. Amikor a bajtársaim végeznek egy eset ellátásával, a mentőautóban egy tabletbe beírják, hogy például három FFP-maszkot, hat pár gumikesztyűt, három overált használtak. Ez a program vizuálisan, hőtérképpel is szemléltetve meg tudja jeleníteni, hogy hogyan állnak a készleteink, és hány napra elegendő a védőfelszerelés. Egyébként jól állunk, biztonságosan tudjuk szervezni a betegellátást. Emellett a HR-információk is be vannak illesztve az adatbázisba, vagyis azt is látjuk, mennyi dolgozónk van éppen táppénzen, hányan dolgoznak aktívan, mennyit lehet bevetni még, sőt még azt is, hogy ne adj Isten hányan vannak karanténban közülük.

Györfi Pál a Mandinernek adott interjúban azt mondta, eleinte sokan önként jelentkeztek plusz feladatra. Tart még a munkatársak lelkesedése?

A bajtársi közösség egy emberként mozdult meg a Hableány katasztrófájánál, a veronai buszbalesetnél, a szolnoki mentőbaleset idején, és még sorolhatnám. Így volt ez most is, nem kellett lasszóval fogni a munkaerőt.

A dolgozói állomány az elejétől kezdve érezte, ez egy olyan feladat, hogy ismét össze kell kapaszkodniuk, bele kell állniuk.

Emberfeletti munkát végeznek a frontvonalban, de sajnos nincs úgy megfizetve a mentős, ahogy kellene. Mi hajtja őket és önt?

Azért az elmúlt években jelentős előrelépés valósult meg bajtársaim anyagi megbecsülésében is. De kérdésére válaszolva: a hivatástudat és a hippokratészi eskü. Engem személy szerint az, hogy minél több betegnek tudjak segíteni. Szerencsém van, mert ezt főigazgatóként egy egész szervezettel van lehetőségem megtenni, emberek százazreire, millióin tudunk segíteni. A bajtársaimat pedig az a hivatástudat hajtja, ami a szlogenünkben is benne van: „Hivatás az életért”. Mással nehéz lenne megmagyarázni, hogy teljes védőfelszerelésbe öltözve, arcukat 12-24 órában FFP-maszkkal elrejtve vállt vállnak vetve azért dolgoznak, hogy megfékezzük a vírus terjedését.

Mi változott a személyes életében a járvány óta? Mivel telnek a napjai?

A megszokottnál is többet dolgozom, kevesebbszer látom sajnos a gyerekeimet, a szeretteimet, idős szüleimet is csak online tudom elérni. Eddig is éjjel-nappal be volt kapcsolva a telefonom, éjszaka is jöttek e-mailek, most az éjszaka érkező levelekre fel is ébredek, és ha sürgős, meg is válaszolom őket - 0-24 órás működéssre álltam át.

Jó látni, hogy van értelme: el tudtuk laposítani a vírusgörbét, a járvány nem rótt kezelhetetlen terhet az egészségügyre, a feladatszámainkat normális mederben tudtuk tartani, és az alapellátás nem sérült. Ezekért megéri.

Hogy viseli a megfeszített tempót?

Jóval többször és nagyobb távokat futok, mint korábban. Így tudok kikapcsolódni. A természet is kinyílt, kitavaszkodott, ez mindannyiunk számára feltöltődést jelenthet. Hiszek abban, hogy a mozgás a mentálisan és fizikálisan is jó eszköz a vírus ellen.

Két gyermeke is van, hogy bírják a karantént? És önök az otthon tanulást, tanítást? Ki viszi ezeket a feladatokat?

A lányom óvodás, nagyon hiányoznak a barátai, csak online láthatja őket. A fiam általános iskolás, nagyon élvezzi a digitális oktatást, vannak időszakok, amikor én is részt tudok venni ebben. Mindenesetre az ő generációja természetesen kezeli ezt a közeget.

Ez az ő kis home office-uk. A frontvonalban dolgozóknak érthető módon ez a fogalom ismeretlen.

Mi a legnehezebb a jelenlegi helyzetben?

Szeretek legalább középtávra tervezni, de most csak rövidtávra – kétheti időszakra – tudunk készülni eszközkapacitás és emberállomány tekintetében is. Túl vagyunk a járvány első szakaszán, a következő másfél-két hétben megpróbálunk picit visszatöltődni, igyekszünk, amennyire csak lehet, pihentetni az állományt. Keményen dolgoztak, hogy minden összeálljon, hál'istennek, és a bajtársaim munkájának sikerült is megfékezni valamelyest a vírust. Másfél hét múlva azonban ismét oda kell állni a csatasorba és figyelni, hogy változik-e valami. Ez a legnehezebb, hogy csak ezekben a másfél-két hetekben tudunk operatíván gondolkodni. Az is rossz, hogy az idénre eltervezett projektek a prioritási sorban jóval hátrébb szorultak.

Milyen projektekre gondol?

Az autóipar leállása miatt csak most tudtuk a mentőautó beszerzéseinket újraindítani, a mentőállomásaink felújításával is most kezdtünk el haladni, és vannak ötleteink a már meglévő applikációkkal kapcsolatosan is. Tudományos és kutatási területen is több olyan projektünk indult el decemberben, amit idén szerettünk volna felvirágoztatni, de átírta a terveinket a koronavírus. Mégis az a legfájóbb, hogy az Országos Mentőszolgálat 72. születésnapját nem tudtuk méltó körülmények között ünnepelni.

Azt sajnos nem, az Ikea viszont kinyitott. Kontrasztos.

Idézhetném az időközben mémek szülőatyjává vált Győrfi Pál kollégám csapból is folyó mondatát, hogy „Maradjanak otthon!”. Inkább azt mondom, hogy mielőtt elindulunk bútort és más „nélkülözhetetlen” eszközt vásárolni, pillantsunk rá egy-egy egészségügyi intézmény közösségi oldalára. Talán az ott látottak – a betegek egy része lélegeztetőgépre szorul, sajnos sokakat el is veszítünk a koronavírus elleni küzdelemben – segítik az önmérsékletet. Segítsük elő, hogy minél kevesebb legyen azok száma, akik nem élnek túl, vagy akiknek súlyosan károsodik az egészsége a fertőzés szövődményeként.

Forrás: mandiner.hu

Like

- [up](#)
47%
- [down](#)
53%
- A hozzászóláshoz [be kell jelentkezni](#)
- **Print**
- 2705 olvasás